

FYRTØJET UNDER TRAPPEN

En fattig lærling finder i juletiden et mærkeligt fyrtøj under en gammel trappe. Fyrtøjet skaffer ham ikke rigdom, men viser ham, hvem i byen der virkelig har brug for hjælp. Inspireret af H.C. Andersens eventyr, Fyrtøjet.

Der var engang en fattig lærling, som hed Mikkel. Han var i lære hos en gammel snedkermester i en lille by, hvor gaderne snoede sig som mørke bånd mellem lave huse, og hvor sneen i december lagde sig på tagene, som om Vorherre havde strøet mel over dem.

Mikkel var ikke en, der klagede. Han stod tidligt op, fejede værkstedet, bar brænde ind, sleb høvljern og holdt limpotten varm. Når mesteren sagde: »Skynd dig, dreng!« skyndte Mikkel sig. Når mesteren sagde: »Det kan gøres bedre!« gjorde Mikkel det om. Og når de andre svende lo af hans lappede jakke og de tynde støvler, så lo han med, for det er sommetider lettere at le end at vise, at man fryser.

Det var nu tre dage før juleaften.

Byen var pyntet så fint, som en lille by nu kan pynte sig. I bagerens vindue lå brune kager og honninghjerter. Hos købmanden hang appelsiner i net, der lyste som små sole i vintermørket. I kirken øvede man på salmer, så tonerne sivede ud gennem døren, når degnen gik ind og ud.

Alle talte om julen.

Alle undtagen Mikkel.

Han havde ingen penge til gaver, ingen familie i byen og ingen anden julemad i vente end den grød, mesteren gav ham, når værkstedet lukkede. Men han havde et godt hjerte, og det er noget, man ikke kan sætte i vinduet med en pris på.

Den aften blev han sendt ned i kælderen efter en gammel planke. Kælderen var mørk, og trappen knagede, som om den fortalte hemmeligheder. Mikkel tog lygten og gik forsigtigt ned. Under trappen lå der støv, der var spindelvæv, en knækket stolefod – og noget, der lå og glimtede.

»Det var da sært,« sagde Mikkel og bøjede sig. Han trak et lille messingfyrtøj frem. Sortnet af alder, men blankt enkelte steder – som om nogen lige havde lagt det fra sig. På siden af det var der ridset tre små tegn: et øje, et hjerte og en hånd².

2 Et øje, et hjerte og en hånd. Tre små tegn, der minder os om det vigtigste: at se hinanden, mærke med hjertet og række hånden ud.

Mikkel vendte og drejede det. »Det kan vel ikke være meget værd,« sagde han. I det samme kom der en lyd bag ved ham. »Det kommer an på, hvad du mener med værd.«

Mikkel sprang op af forskrækkelse. Under den nederste trappeafsats sad en gammel kone, så lille, at hun kunne have været en sammenrullet ulden strømpe. Hendes øjne var klare som is i måneskin.

»Hvem er De?« spurgte Mikkel. »En, der har siddet her længe nok til at kende forskel på rigdom og hjælp,« sagde konen.

»Fyrtøjet kan vise dig det, som folk skjuler.« »Skjuler?« sagde Mikkel. »Ja,« sagde konen. »Ikke deres guld. Ikke deres skuffer. Ikke deres hemmelige kager. Men deres nød.

Stryg det én gang, og du vil se, hvem der fryser.

Stryg det to gange, og du ser, hvem der sulter.

Stryg det tre gange, og du ser, hvem der er alene.«

Mikkel så på fyrtøjet. »Kan det skaffe mig penge?« spurgte han, for han var dog kun et menneske, og hans støvler var virkelig meget tynde. Konen rystede på hovedet. »Det skaffer dig ingen penge. Men det kan vise dig, hvor dine hænder skal bruges.«

»Mine hænder?« sagde Mikkel og så på sine sprukne fingre. »Ja,« sagde konen. »Nogle hænder kan bygge stole. Nogle kan skære træ. Nogle kan tænde lys i andre menneskers mørke. Men pas på: Jo mere du ser, desto mere må du gøre.«

Så blinkede lygten, trappen knagede, og da Mikkel så op igen, var konen borte.

Han stod længe og lyttede. Så tog han fyrtøjet i lommen og planken under armen og gik op.

Næste morgen lå byen under tung sne. Mesteren var